

BIRŽŲ KULTŪROS CENTRO DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biržų kultūros centro darbuotojų etikos kodekse (toliau – Etikos kodeksas) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kurių įsipareigoja laikytis kultūros ir meno bei visi kiti Biržų kultūros centro (toliau – Kultūros centras) ir skyrių darbuotojai.

2. Etikos kodeksas skiriamas tam, kad padėtų darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėtų jas spręsti.

3. Etikos kodeksas reglamentuoja etikos normas, kurios nustatomos remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucija bei kitais norminiais aktais, demokratinėmis tradicijomis, bendražmogiškos dorovės principais, kurių pagrindą sudaro šios pagrindinės Kultūros centre puoselėjamos vertybės:

- pagarba žmogui ir tolerancija,
- pilietinis aktyvumas ir tautiškumas,
- kiekvieno bendruomenės nario atsakomybė,
- bendravimas ir bendradarbiavimas,
- bendruomenės narių saugumas,
- demokratiškumas ir teisingumas,
- lankstumas ir profesionalumas,
- nuolatinis mokymasis.

4. Šiuo kodeksu siekiama įtvirtinti Kultūros centro ir skyrių darbuotojų etikos normas, saugančias žmogiškąją vertę bei orumą, reguliuojančias tarpusavio santykius, užtikrinančias profesinės veiklos kokybę, kuriančias bei puoselėjančias Kultūros centro kultūrą.

Pagrindinės sąvokos:

Etikos kodeksas – tai dokumentas, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes bei teisinius draudimus atskirtų profesijos atstovų ar organizacijos darbuotojų sprendimams bei veiklai ir tarnaujantis kaip tam tikras elgesio gidas.

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Kultūros darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius, priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamas sprendimas ar veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo pakantus gerbimas.

II SKYRIUS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Etikos kodekso tikslai:

5.1. Informavimas.

5.2. Švietimas.

5.3. Drausminimas.

5.4. Apsauginis (apsaugoti nuo konfliktinių situacijų ir neetiško elgesio).

5.5. Vienas svarbiausių tikslų – prevencinio vaidmens svarba neetiško elgesio pasireiškimams.

6. Etikos kodekso uždaviniai:

6.1. Padėti Kultūros centro ir skyrių darbuotojams geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę.

6.2. Skatinti Kultūros centro ir skyrių darbuotojų suvokimą, kad etinis aspektas – svarbi, bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą kultūros įstaigų veikla.

6.3. Padėti Kultūros centro ir skyrių darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

III SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

7. Kultūros centro ir skyrių darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti Kultūros centro siekius, garbingai atstovauti Kultūros centro vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jo vardą Lietuvoje ir užsienyje.

8. Objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.

9. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašyme numatytas funkcijas.

10. Siekti aukštesnės kompetencijos kultūriniame, kūrybiniame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis, kultūringai aptarnauti ir bendrauti su žiūrovais.

11. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu Kultūros centro ir skyriaus darbuotoju bei su savivaldos ir kitomis institucijomis, LR valdžios institucijomis.

12. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitų nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

13. Atsakingam naudojimuisi laisve prieštarauja:

13.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

13.2. Kultūros centro ir skyriaus darbuotojo teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę priimant sprendimus, reikšmingus Kultūros centro bendruomenei ar pačiam asmeniškai, ignoravimas arba sąmoningas ribojimas;

13.3. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas arba sąmoningas ribojimas.

14. Kultūros centro ir skyriaus darbuotojo etiką pažeidžia:

14.1. darbuotojų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

14.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

14.3. darbuotojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegų darbinus gebėjimus, asmenines savybes;

14.4. nekorektiškas, tendencingas kolegų darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

14.5. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.).

15. Suteikiant apdovanojimą, kolegų veiklos pripažinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

16. Kultūros centro ir skyrių darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas, geranoriškumas ir pagarba yra vieni svarbiausių Kultūros centro darbuotojo etikos principų.

17. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms privalu:

17.1. elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai;

17.2. išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

18. Suprasti, jog Kultūros centro ir skyrių darbuotojų laisvei prieštarauja:

18.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

18.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

19. Tausoti ir atsakingai naudoti Kultūros centro ir skyrių turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant Kultūros centro tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

19.1. Kultūros centro ir skyrių materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

19.2. piktnaudžiavimas Kultūros centro ir skyrių ištekliais vykdant projektus;

19.3. Kultūros centro ir skyrių nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

20. Etikos kodeksas pažeidžiamas ir tais atvejais, kai darbuotojas žemina Kultūros centro bendruomenės nario vardą: nevalyvumu, nemandagumu, girtavimu, narkomanija ir kitais visuomenei nepriimtinais, žalingais įpročiais.

21. Kultūros centro tarybos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu, turi siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.

22. Remti ir plėtoti darbuotojų laisves ir teises, skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

23. Kiekvienas Kultūros centro ir skyriaus darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimata.

24. Kiekvienas Kultūros centro ir skyriaus darbuotojas turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Kultūros centro darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

25. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

IV SKYRIUS DARBO ETIKA

26. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, Kultūros centro ir skyrių darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis karščiavimasis ir pan.

27. Kultūros centro ir skyriaus darbuotojas privalo nešiuurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams.

28. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su darbu, reikalavimas arba priėmimas, vertinamas kaip neetiškas poelgis.

29. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo).

30. Neleistinas, nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Kultūros centro ir skyrių darbuotojai įsipareigoja laikytis etikos kodekse išdėstyto elgesio normų ir principų.

32. Priimtas Etikos kodeksas skelbiamas viešai.

33. Kultūros centro darbuotojai įsipareigoja gerbti Etikos kodeksą ir rūpintis jo veiksmingumu.

34. Etikos kodeksas priimtas kaip Kultūros centro ir skyrių darbuotojų sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

35. Jeigu Kultūros centro ar skyriaus darbuotojas pažeidžia kodekso nuostatas, atsižvelgiant į padaryto pažeidimo pobūdį ir pasekmes, jo atžvilgiu gali būti pradedamas darbo pareigų pažeidimo tyrimas.